

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

“Мандал даатгал” ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

Бид “Мандал даатгал” ХК (цаашид “Компани” гэх)-ийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31 нээрх санхүүгийн байдлын тайлан, уг өдрөөр дуусгавар болоон жилийн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогын хураангуй, бусад тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайлан (цаашид “санхүүгийн тайлан” гэх)-д аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, “Мандал даатгал” ХК-ийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн үр дүн ба мөнгөн гүйлгээ нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жэгсаалт, санхүүгийн тайлангийн мангт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандарт (АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Үү стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлага энэ тайлангийнхаа Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага гэсэн хэсэгт харуулав. Бид Нягтлан бодогчдын ёс зүйн Олон улсын стандартын зөвлөлийн Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм болон Монгол улсын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрмийн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу тус Компаниас хараат бус бөгөөд эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлага бүрэн биелүүлсэн болно. Олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай, тохиромжтой гэж итгэж байна.

Аудитын гол асуудал

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно. Үүнд:

1. Даатгагчийн байгуулсан Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн хэмжээ нь аудитын актүрчийн тооцоолсон гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгалын хэлбэрийн хувьд 341,790 мянган төгрөг, хөрөнгийн даатгалын хэлбэрийн хувьд 24,179 мянган төгрөг, хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн хувьд 167,677 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу байгуулжээ.

Далай тазур, 9 давхар,
ЮНЕСКО гудамж - 31,
Сүхбаатар дүүрэг,
1 хороо Улаанбаатар
14230, Монгол улс
Т + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Dalai Tower, 9 floor,
UNESCO street - 31,
Sukhbaatar District-1,
Ulaanbaatar 14230,
Mongolia
Т + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Бусад даатгалын хэлбэрийн хувьд тус нөөц сан хүрэлцээтэй бөгөөд барилга угсралтын даатгалын хэлбэрийн хувьд 1,746,415 мянган төгрөгийн нөөц санг байгуулсан байна.

2. СЗХ-ны 2019 оны 02-р тогтоолоор батлагдсан “Даатгалын багц дүрэм”-ийн 3-р хавсралт “Даатгалын нөөц сан, албан журмын даатгалын сан болон бусад санг бүрдүүлэх, хуваарилах, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2.6.6-д заасны дагуу давхар даатгагчид ногдох Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан 176,651 мянган төгрөгөөр дутуу байна.
3. Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санд СЗХ-ны 2019 оны 02-р тогтоолоор батлагдсан “Даатгалын багц дүрэм”-ийн 3-р хавсралт “Даатгалын нөөц сан, албан журмын даатгалын сан болон бусад санг бүрдүүлэх, хуваарилах, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2.3.4-т заасан шүүхийн шатанд маргаантай байгаа 269,128 мянган төгрөгийн нэхэмжлэлийн дүнгээр дутуу байгуулсан байна.

Даатгагчид ногдох нөхөн төлбөрийн нөөцийн сан зарим хэлбэрийн хувьд хүрэлцээгүй байгаа боловч нийт дүнгээрээ 1,8 тэрбум төгрөг байхаас 3 тэрбум төгрөгийн нөөц сан байгуулсан тул хангалттай хүрэлцээтэй гэж үзлээ. Нөөцийн сантай холбоотой хэсгийг тодруулга 16-аас дэлгэрэнгүй харна уу.

Бусад асуудал

Удирдлага бусад мэдээлэлд хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь Компанийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх жилийн тайланд багтсан мэдээллээс бүрдэх ба харин санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайланг багтаахгүй.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид аливаа хэлбэрээр баталгаажуулалтын дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Удирдлага болон Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн Санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Компаний удирдлага эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн илэрхийлэх дүрэм, журмын дагуу гүйцэтгэх, үнэн зөв тооилуулах үүрэгтэй. Удирдлагын тодорхойлох энэхүү дотоод хяналт нь санхүүгийн тайланг аливаа алдаа эсвэл залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай байдаг.

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ Компанийн үйл ажиллагааг зогсоох юмуу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гаргахдаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн тайлагналын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайланг нь бүхэлдээ анги эсэх талаарх үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитаар байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлдэг гэсэн нотолгоо болохгүй. Буруу илэрхийлэх явдал нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

АОУС-ын дагуух аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл ашиглаж аудитын ажлын явцад мэргэжлийн үл итгэх хандлагыг баримтлан ажилладаг. Үүнд:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын баримт нотолгоог олж авдаг. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдлээс харьцангуй их байдаг, учир нь залиланд хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчвар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах явдлууд багтсан байж болно.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Ашиглагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын нийцэмжтэй байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үл үндэслэл, удирдлагын гаргасан холбогдох тодруулгыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн ивуулах чадмжид мэдэгдэхүйц эргэлтээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдлыг холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Хэрэв материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл ийм тодруулга хийх нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын баримт нотолгоондоо үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал Компани тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.
- Тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлдог.

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад аудитын илэрсэн томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Бид хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шаардлагуудад нийцсэн гэдгээ засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдэд мэдэгддэг ба мөн бид тэдгээр хүмүүстэй бүх харилцаа холбоо болон шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох хамгаалалт зэрэг бидний хараат бус байдлын хүрээнд бодолцож үзвэл зохих асуудлуудаар харилцдаг.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Монгол улсад даатгалын үйл ажиллагааг зохицуулах үндсэн хууль тогтоомж нь Даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хууль, Жолоочийн даатгалын тухай хууль, СЗХ-ны тогтоолоор батлагдсан даатгалын багц дүрэм, журмууд байна.

Компани нь 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдаж, 2016 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн даатгалын байгууллагууд дагаж мөрдөх үүрэгтэй "Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлангийн маягт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар"-ыг баримталж санхүүгийн тайлангаа бэлтгэсэн.

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92, 94-р зүйлд заасны дагуу сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл, Компанийн дүрэмд заасан бусад мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй бөгөөд эдгээр зүйлстэй холбоотой ямар нэгэн зөрчил илрээгүй болно.

Төлбөрийн чадварын талаар

Компанийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төлбөрийн чадварын харьцаа 157.53% (2018: 150.62%) байгаа нь Ердийн даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-д заасан "Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино" гэсний дагуу зохистой байна.

Аудитын тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг "Компанийн тухай" хуулийн 94-р зүйлд заасны дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулсан ба бусад өөр этгээдэд зориулаагүй болно. Бид энэхүү тайлангийн хүрээнд бусад аливаа нэгэн гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

Б. ООРЖИРАВ
УДИРДАХ ПАРТНЕР
Монгол улс, Улаанбаатар хот
2020 оны 2 дугаар сарын 28

Н. ЭРДЭНЭЦӨГ
ГЭРЭЭТ АЖЛЫН ПАРТНЕР

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2018	2019
Хөрөнгө			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	4	3,082,303	904,137
Даатгалын авлага	5	4,816,979	6,253,418
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	6	303,965	618,472
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	7	1,233,157	867,694
Хөрөнгө оруулалт	8	19,837,291	27,638,364
Даатгалын хөрөнгө	9	3,888,840	3,857,214
Үндсэн хөрөнгө	10	351,967	537,192
Биет бус хөрөнгө	11	33,147	69,519
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	12	236,640	-
Нийт хөрөнгө		33,784,289	40,746,010
Өр төлбөр ба эзэмшигчийн өмч			
Өр төлбөр			
Даатгалын өглөг	13	1,065,374	1,850,517
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	14	645,614	738,085
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц	15	13,115,353	12,834,046
Нөхөн төлбөрийн нөөц сан	16	3,383,397	4,594,113
Нийт өр төлбөрийн дүн		18,209,738	20,016,761
Эздийн өмч			
Хувьцаат капитал		6,243,016	6,243,016
Нэмж төлөгдсөн капитал		4,441,896	4,441,896
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл		20,490	(71,097)
Хуримтлагдсан ашиг		4,869,149	10,115,434
Нийт эздийн өмчийн дүн		15,574,551	20,729,249
Нийт өмч ба өр төлбөр		33,784,289	40,746,010

Энэхүү санхүү байдлын тайланг 87-аас 106 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2018	2019
Даатгалын хураамжийн нийт орлого	18	27,786,499	28,927,212
Даатгалын хураамжийн буцаалт	18	(1,529,982)	(2,210,956)
Давхар даатгалын хураамжийн зардал	18	(9,807,090)	(10,842,392)
Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого		16,449,427	15,873,864
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	18	(3,749,075)	281,307
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт	18	(768,662)	267,079
Орлогод тооцсон хураамж		11,931,690	16,422,250
Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	18	(4,324,094)	(5,422,537)
Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	18	790,080	674,283
Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	18	247,954	384,427
Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал		(3,286,060)	(4,363,827)
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	18	(424,881)	(1,683,438)
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	18	(166,407)	(415,132)
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	18	(47,858)	472,722
Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр		(3,925,206)	(5,989,675)
Даатгалын гэрээний зардал	19	(1,315,776)	(1,177,917)
Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого	20	438,772	82,585
Хөрөнгө оруулалтын орлого	21	2,248,376	3,734,284
Даатгалын үйл ажиллагааны ашиг		9,377,856	13,071,527
Хүү, эрхийн шимтгэлийн орлого		28,082	26,127
Бусад орлого		74,650	51,451

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

(үргэлжлэл)

мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2018	2019
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	22	(3,986,955)	(5,611,432)
Борлуулалт, маркетингийн зардал	23	(608,100)	(1,014,256)
Бусад зардал	24	(555,127)	(3,104)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз		81,781	14,956
Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны гарз		(38,566)	366
Бусад алдагдал		(5,004,235)	(6,535,892)
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (19+27)		4,373,621	6,535,635
Орлогын татварын зардал	25	(505,364)	(665,047)
Татварын дараах ашиг		3,868,257	5,870,588
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			
Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл		20,490	(91,587)
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого		3,888,747	5,779,001
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг		0.623	0.009*

* 2019 оны 4-р сарын 29-ны өдрийн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар компанийн нэг бүр нь 1,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй нийт 6,243,016 ширхэг энгийн хувьцааг 100 хувааж 624,301,600 ширхэг хувьцаа болгох шийдвэр гарсантай холбоотойгоор тайлант оны нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийн үзүүлэлт юм.

Энэхүү орлогын дэлгэрэнгүй тайланг 87-аас 106 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

мянган төгрөгөөр	Хувьцаат капитал	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг / (алдагдал)	Нийт
2018.01.01-ний байдлаар	6,243,016	(1,243,016)	-	-	1,000,892	6,000,892
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	3,868,257	3,868,257
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	1,243,016	4,441,896	-	-	5,684,912
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	20,490	-	20,490
2018.12.31-ний байдлаар	6,243,016	-	4,441,896	20,490	4,869,149	15,574,551
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	5,870,588	5,870,588
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	(91,587)	-	(91,587)
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-	(624,302)	(624,302)
2019.12.31-ний байдлаар	6,243,016	-	4,441,896	(71,097)	10,115,434	20,729,249

Энэхүү өмчийн өөрчлөлтийн тайланг 87-аас 106 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

мянган төгрөгөөр

	2018	2019
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Даатгалын хураамжийн орлого	21,581,831	24,985,154
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	243,513	731,903
Бусад мөнгөн орлого	2,663,208	1,088,609
Ажиллагчдад төлсөн	(2,094,710)	(2,494,071)
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	(465,100)	(621,390)
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	(4,153)	-
Ашиглалтын зардалд төлсөн	-	(12,701)
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	(10,060,111)	(10,039,789)
Нөхөн төлбөрт төлсөн	(4,245,308)	(5,335,014)
Үүнээс: Сайн дурын даатгалын	(3,501,883)	(5,069,365)
Албан журмын даатгалын	(743,425)	(265,649)
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	(96,165)	(75,725)
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	(496,281)	(714,760)
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	(69,167)	(39,782)
Татварын байгууллагад төлсөн	(865,300)	(989,476)
Даатгалын төлбөрт төлсөн	(1,957)	(2,834)
Бусад мөнгөн зарлага	(3,036,745)	(3,747,725)
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	3,053,555	2,732,399
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	31,365	587
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	6,181,039	34,522,997
Хүлээн авсан хүүний орлого	2,012,377	3,367,923
Хүлээн авсан ногдол ашиг	-	30,391
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	(115,761)	(189,342)
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	-	(48,541)
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	(15,862,327)	(42,033,190)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(7,753,307)	(4,349,175)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	5,976,848	-
Төлсөн ногдол ашиг	-	(561,390)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	5,976,848	(561,390)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,277,096	(2,178,166)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,805,207	3,082,303
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,082,303	904,137

Энэхүү мөнгөн гүйлгээний тайланг 87-аас 106 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

1. Үйл ажиллагааны онцлог, ерөнхий мэдээлэл

Компани нь 2011 оны 4 дүгээр сарын 26-нд “Мандал Женерал” ХХК нэртэйгээр Монгол улсад үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2011 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн 146 дугаар тогтоолоор “Ердийн даатгалын үйл ажиллагаа” эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг авсны дараа албан ёсны нэрээ “Мандал Женерал Даатгал” ХХК болгон өөрчилж, ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх болсон байна. 2017 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдөр “Мандал даатгал” гэж нэрээ өөрчилсөн.

Компани нь 2018 онд нийт хувьцааныхаа 25 хувийг олон нийтэд санал болгон үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжаалж, 2018 оны 9 дүгээр сарын 21-нд хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжин Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газарт бүртгүүлсэн. Тодруулга 31.1-с хувьцаа эзэмшил, хяналтын харилцааны талаарх мэдээллийн дэлгэрэнгүйг харна уу.

Үйл ажиллагааны чиглэл: Ердийн даатгалын үйл ажиллагааны хүрээнд Гэнэтийн осол, эмчилгээний, Хөрөнгийн, Авто тээврийн хэрэгслийн, Барилга угсралтын, Ачааны, Агаарын хөлгийн, Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын, Жолоочийн хариуцлагын албан журмын, Газар тариалангийн, Мал амьтдын, Хариуцлагын, Санхүүгийн, Зээлийн, Итгэлцлийн, Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн, Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын, Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын зэрэг даатгалын төрөл байна.

Компанийн хүний нөөц: Компанийн ажилтнуудын дундаж тоо 2019 оны туршид 123 (2018 онд: 105) байсан.

Бүртгэгдсэн хаяг: Компани нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, “Паркплейс Оффис” барилгын 1, 3, 5 дугаар давхруудад байрлан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Компани одоогоор 14 хэлбэрийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэн, 3 салбартайгаар ажиллаж байна.

2. Санхүүгийн тайлан бэлтгэх суурь

2.1 Үндсэн зарчим

Эдгээр санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл (“НББОУСЗ”)–өөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын Олон улсын стандарт (“СТОУС”)–д нийцүүлэн 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлангийн маягт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэв.

2.2 Хэмжилтийн суурь

Эдгээр санхүүгийн тайланг бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн тодорхой санхүүгийн хэрэглүүрээс бусдаар түүхэн өртгийн сууриар бэлтгэсэн.

2.3 Үйл ажиллагааны ба толилуулгын валют

Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөг нь Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа болон ажил гүйлгээний эдийн засгийн бодит байдлыг хамгийн тохиромжтой илэрхийлж байгаа учраас төгрөг нь уг Компанийн үйл ажиллагааны валют юм.

Санхүүгийн тайлангуудын хэрэглэгчдэд хамгийн тохиромжтой гэж удирдлага үзэж байгаа учраас эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг (өөрөөр заагаагүй бол) Монгол төгрөгөөр толилуулна. Монгол төгрөгөөр илэрхийлсэн санхүүгийн бүх мэдээлэл мянган төгрөгөөр бүхэлтгэн илэрхийлэгдсэн.

2.4 Тооцоолол ба үнэлэмжийн хэрэглээ

Санхүүгийн тайланг СТОУС-д нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь удирдлагаас санхүүгийн тайлангийн өдрөөр тайлагнасан хөрөнгө, өр төлбөрийн дүн болон тайлант хугацааны орлого, зарлагын тайлагнасан дүнд нөлөөлөх чухал таамаглал тооцоолол хийхийг шаарддаг.

Эдгээр тооцоолол нь тухайн үйл явдал, үйл ажиллагааны талаарх удирдлагын хамгийн сайн мэдлэг дээр суурилсан байдаг боловч, бодит үр дүн нь эцсийн дүндээ эдгээр тооцооллоос өөр байж болох бөгөөд анхны тооцоолол, түүний таамаглалыг тухайн нөхцөл байдал, тухайн жилд нь тохируулан өөрчлөж болно.

Даатгалын нөөц сангийн тооцоолол

88 Компанийн актуарч нь Санхүүгийн зохицуулах хорооноос гаргасан Ердийн даатгалын нөөц сан бүрдүүлэх, зарцуулах, түүнд хяналт тавих журмын дагуу даатгалын хураамжийн нөөц болон даатгалын нэхэмжлэлийн нөөц сангуудыг тооцоолдог.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийг (ОТХН) даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа даатгалын гэрээ бүрийн хувьд “хувь тэнцүүлсэн арга”-аар буюу тайлагналын өдрөөр даатгалын гэрээний хүчинтэй үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэн тооцсон даатгалын хураамжийн хэсгүүдийн нийлбэрээр тодорхойлдог.

Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг (УБМХНС) даатгагч даатгалын хэлбэр тус бүрээр үнэн зөв бөгөөд бодитой статистикт тулгуурлан актуар аргачлалаар тооцоолсон даатгагчийн хамгийн сайн төсөөлөлд үндэслэн тооцно. Тухайн нөөцийг тайлант хугацааны эцсийн байдлаар учирсан боловч мэдэгдээгүй байгаа хохиролд зориулан байгуулна.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санд (МБТХНС) тайлангийн хугацаанд даатгуулагч эсхүл даатгалын гэрээнд заагдсан холбогдох бусад этгээдээс даатгагчид тухайн гэрээнд заасан аливаа хэлбэрээр /бичгээр, утсаар, и-мэйлээр болон бусад/ мэдэгдсэн даатгалын тохиолдлоос үүсэх даатгагчийн урьдчилан тооцоолсон хариуцлагын хэмжээ болон тайлангийн хугацаанд төлөгдөөгүй үлдсэн нэхэмжлэлийн хэмжээ хамаарна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг (УБХНС) даатгагчийн хүчин төгөлдөр даатгалын гэрээнүүдийн хувьд өмнөх тайлант хугацааны эцэс дэх учирч болох хохирол болон үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцөөс давсан тохиолдолд тухайн нэмэгдэл хариуцлагын хэмжээгээр тооцно.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд

3.1 Гадаад валют

Гадаад валютаарх ажил гүйлгээ

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд 2019 оны 12 дугаар сарын 31-нд төгрөгийн 1 ам.доллартай харьцах ханш 2,733.52 төгрөг (2018 оны 12 дугаар сарын 31-нд: 1 ам.доллар 2,642.92 төгрөг) байв. Мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлогдсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн мөнгөн бус зүйлсээс бусад мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана.

3.2 Даатгалын хөрөнгө

Даатгалын нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг тайлагналын өдөр УБМХНС болон МБТХНС-ийн тайлант хугацаанд давхар даатгагчид ногдох хэсгийг актуарчийн тооцоолсон дүнгээр бүртгэдэг.

89 Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж нь давхар даатгалын хураамжийн давхар даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг юм.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн үлдэгдлийг давхар даатгалын хариуцлага эхэлсэн бөгөөд тайлагналын өдрөөр давхар даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа давхар даатгалын гэрээ тус бүрийн хувьд гэрээний үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэх аргаар тооцдог. Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал нь даатгалын гэрээг олж бэлтгэхтэй холбогдон гарсан зардлын тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг байдаг.

Тухайлбал зуучлагч болон төлөөлөгчийн даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал, даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан даатгалын гэрээний хойшлогдсон бусад зардлаас бүрддэг.

3.3 Даатгалын бүтээгдэхүүн

Компани нь ердийн даатгалын бүх нийтлэг хэлбэрийг хамарсан даатгалын бүтээгдэхүүнүүд санал болгодог. Компанийн үндсэн бүтээгдэхүүний хэлбэрүүд нь:

- Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал,
- Хөрөнгийн даатгал,
- Барилга угсралтын даатгал,
- Ачааны даатгал,
- Агаарын хөлгийн даатгал,
- Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал,
- Жолоочийн хариуцлагын даатгал,
- Хариуцлагын даатгал,
- Санхүүгийн даатгал,
- Зээлийн даатгал,

- Мал амьтдын даатгал,
- Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал,
- Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал гэх мэт байна.

3.4 Даатгалын нөөц сан

Нөөц сан нь Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц (ОТХН), Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан (УБМХНС), Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС), Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан (УБХНС)-уудаас бүрдэнэ.

ОТХН-д даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд орлогоор хүлээн зөвшөөрөөгүй байгаа даатгалын хураамжийн хэсэг ордог.

УБМХНС-г тайлагналын өдөр болон түүнээс өмнөх хугацаанд даатгалын тохиолдол нь болсон боловч даатгагчид мэдэгдээгүй байгаа даатгалын нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах дүнгээр хэмждэг.

УБХНС-г тайлангийн хугацаанд даатгалын нөхөн төлбөрийн бодит түвшин нь тооцоолсон нөхөн төлбөрөөс давсан тохиолдолд тухайн хэсгийг нөхөн төлөхөд зориулсан нөөц сангаар хэмждэг.

3.5 Үндсэн хөрөнгө

Ажил үйлчилгээний зорилгоор ашиглаж буй машин, тоног төхөөрөмж, компьютер, дагалдах хэрэгсэл, тавилга эд хогшил зэрэг хөрөнгүүдийг санхүүгийн тайланд дараа үеийн хуримтлагдсан элэгдэл болон хорогдуулгыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Тусад нь бүртгэсэн үндсэн хөрөнгийн бүрэлдэхүүн хэсгийг солих зардлыг уг данснаас хассан бүрэлдэхүүн хэсгийн дансны үнээр капиталжуулна. Бусад дараа үеийн зардал ирээдүйд эдийн засгийн үр өгөөж өгөхөөр бол капиталжуулна. Засвар үйлчилгээ гэх мэт бусад бүх зардлыг үүссэн дүнгээр нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхлэнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.

Автомашин	- 10 жил
Тавилга, эд хогшил	- 10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	- 3 жил
Бусад	- 10 жил

3.6 Биет бус хөрөнгө

Компани худалдан авсан хязгаарлагдмал ашиглах хугацаатай биет бус хөрөнгийг өртгөөс хуримтлагдсан хорогдлыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Хорогдлыг биет бус хөрөнгийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгах ба биет бус хөрөнгийн ашиглах хугацаа 3 жил байна.

3.7 Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

Түрээсийн орлого олох болон капиталын үнийг өсгөх зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө буюу хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийг тээврийн зардлыг багтаасан өртгөөр анх хүлээн зөвшөөрнө. Анх хүлээн зөвшөөрсний дараа бодит үнэ цэнээр хэмждэг.

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс үүссэн олз, гарзыг тухайн үүссэн үеийн ашиг алдагдалд хамруулна.

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгөөс олсон түрээсийн орлого болон үйл ажиллагааны зардлыг орлого, бусад зардлаар тус тус бүртгэнэ.

3.8 Санхүүгийн хэрэглүүр

Хүлээн зөвшөөрөлт, анхдагч хэмжилт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт

Компани тухайн санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний заалтуудын нэг хэсэг болсон үед санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дах гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгө ба бүх бодит эрсдэл, шагнал шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулсан, чөлөөлсөн, хүчингүй болгосон эсвэл хугацаа дууссан үед нь үл хүлээн зөвшөөрнө.

Бодит үнэ цэнээр анхлан хэмжсэн бөгөөд ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр илэрхийлснээс бусад санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг анх бодит үнэ цэнэ дээр ажил гүйлгээний өртгийг нэмсэн дүнгээр хэмжинэ.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал ба дараа үеийн хэмжилт

Дараа үеийн хэмжилтийн зорилгоор хейджийн хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хөрөнгө анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр дараах категорит хуваагдана.

- Зээл ба авлага
- Ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө
- Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө
- Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших санхүүгийн хөрөнгө

Санхүүгийн хөрөнгүүд хэрэглүүрийн шинж чанар, зорилгоос шалтгаалан анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр өөр өөр категорит ордог. Санхүүгийн хэрэглүүрийн категори нь түүний хэмжилт, санхүүгийн хэрэглүүрийн үр дүнд бий болсон орлого, зарлагыг ашиг, алдагдлаар эсвэл шууд бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөх эсэхэд чухал хамааралтай.

I. Зээл ба авлага

Зээл болон авлага нь идэвхтэй зах зээл дээр арилжаалагддаггүй, тогтмол эсвэл тодорхойлж болох төлбөртэй дериватив бус санхүүгийн хөрөнгө юм. Зээл, авлагад дансны ба бусад авлага, гар дээрх бэлэн мөнгө болон банкин дах мөнгө багтана.

Дансны ба бусад авлага

Эргэлтийн дансны авлагыг бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Харин дараа үед хорогдсон өртгөөс үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг хассан дүнгээр хэмжинэ. Зээлдэгчид учирсан санхүүгийн томоохон бэрхшээл, гэрээ үл биелүүлэх болон төлөлт удаашрах зэрэг нь уг дансны авлагын үнэ цэнэ буурсныг илтгэнэ.

Цуглуулах боломжгүй гэж үзсэн бүх дансны авлагыг данснаас хасна.

Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Даатгалын авлага

Даатгалын авлага нь даатгалын бүтээгдэхүүн борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлснээс үүссэн бусдаас авахаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн нэхэмжлэх дүн байна.

Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдсан даатгалын компанид мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын 3.2 Даатгалын авлага хэсэгт “Үнэ цэнийн бууралтыг тооцох СТОУС-д нийцэх аргачлалыг компани дотооддоо боловсруулж, мөрдөж болно” гэж заасны дагуу авлагын шууд аргыг ашигладаг. Өөрөөр хэлбэл авлага төлөгдөх найдваргүй гэдэг нь тогтоогдсон үед авлагыг данснаас хасдаг.

Бэлэн мөнгө ба банкин дах үлдэгдэл

Компанийн бэлэн мөнгө ба банкин дах үлдэгдэл нь гар дээрх бэлэн мөнгө, банкин дах дансад болон замд яваа бэлэн мөнгөөс бүрдэнэ.

II. Ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн санхүүгийн хөрөнгө

Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгийг худалдах зорилгоор эзэмшиж буй эсвэл анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг ашиг алдагдлаар тусгадаг гэж ангилна. Уг тодорхойлолтын дагуу хөйджийн бүртгэлийн шаардлагыг хангахгүй бүх дериватив санхүүгийн хэрэглүүр энэ категорит багтана.

Дериватив санхүүгийн хэрэглүүрээс үүсч буй аливаа олз, гарз нь бодит үнэ цэнийн өөрлөлтөд суурилдаг. Уг бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг идэвхитэй зах зээлийн ажил гүйлгээг, идэвхитэй зах зээл байхгүй бол үнэлгээний аргачлалд ашиглан тодорхойлно.

III. Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө

Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгийг бодит үнэ цэнээр хэмжих ба дараа үе дэх өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрнө. Борлуулах боломжтой гэж ангилсан санхүүгийн хөрөнгөөс үүссэн олз, гарзыг зөвхөн борлуулагдсан эсвэл тухайн хөрөнгө оруулалтын үнэ цэнэ буурсан үед ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Үнэ цэнэ буурсан тохиолдолд өмнө нь бусад орлогод хүлээн зөвшөөрсөн аливаа алдагдлыг ашиг алдагдалд шилжүүлнэ.

Орлогын тайлангийн өмчийн хэрэглүүрт хүлээн зөвшөөрсөн алдагдлыг орлогын тайлангаар дамжуулж буцаахгүй харин өмчийг тохируулна. Дараах үеийн өсөлт нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтын дараа үүсэх үйл явдалд бодитоор холбогдох боломжтой бол өрийн үнэт цаасны үнэ цэнийн бууралтын дүнд бий болсон өмнөх тайлант хугацааны орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрсөн гарзыг орлогын тайлангаар дамжуулж буцаана.

IV. Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших санхүүгийн хөрөнгө

Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших санхүүгийн хөрөнгө нь тогтоосон эсвэл тодорхойлж болох төлбөртэй, тогтоосон дуусах хугацаатай дериватив бус санхүүгийн хөрөнгө бөгөөд арилжааны банкууд дах хадгаламж үүнд орно.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал ба дараа үеийн хэмжилт

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт зээл ба зээллэг, санхүүгийн түрээсийн өр төлбөрийг багтаасан Дансны ба бусад өглөг орно.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал ба дараа үеийн хэмжилт

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт зээл ба зээллэг, санхүүгийн түрээсийн өр төлбөрийг багтаасан Дансны ба бусад өглөг орно.

I. Зээл ба зээллэг

Зээл ба зээллэгийг зээллэгтэй холбоотой гаргалтын зардлын цэвэр дүн буюу бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг тухайн зээллэгийг эзэмшигчээс авснаас бусад тохиолдолд ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Тийм тохиолдолд бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг өмчид нэмэлт капиталаар хүлээн зөвшөөрнө. Анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараагаар зээл ба зээллэг нь өртөг болон үр ашигт хүүгийн сууриарх зээллэгийн хугацааны турш ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн төлөх үеийн үнийн зөрүүний хамт хорогдлын өртгөөр илэрхийлэгдэнэ. Хөрөнгийн нэг хэсэг болгон капиталжуулсан бэлтгэл шаардлагатай хөрөнгийн худалдан авалт, барилга эсвэл үйлдвэрлэлд шууд холбоотой зээлийн өртгөөс бусад зээллэгтэй холбоотой үүссэн хүү болон бусад зардлыг санхүүгийн зардлын хэсгээр хүлээн зөвшөөрнө.

II. Дансны ба бусад өглөг

Дансны ба бусад өглөгийг бодит үнэ цэнээр, дараа үед хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлнэ.

3.9 Өмч

Компанийн гаргасан өмчийн хэрэглүүрийг хүлээж авсан орлогоор бүртгэнэ. Хувьцаат капитал нь гаргасан хувьцааны нэрлэсэн үнийг илэрхийлнэ.

Нэмж төлөгдсөн капиталд хувьцаат капитал гаргаснаас хүлээж авсан аливаа урамшуулал орно.

Хуримтлагдсан ашигт тайлант болон өмнөх хугацааны бүх ашиг багтана. Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

3.10 Орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэг нь тайлант оны эцсээр хүчинтэй болсон эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй татварын хувь хэмжээг ашиглан тухайн оны татвар ногдох орлогод төлөх татварын өглөг болон өмнөх онуудтай холбоотой татварын өглөгийн залруулга юм.

3.11 Орлогын хүлээн зөвшөөрөлт

Орлого нь тайлант хугацаанд хөрөнгийн дотогшлох урсгал болон хөрөнгийн сайжруулалт, эсвэл хувь нийлүүлэгчдээс оруулсан хөрөнгөтэй холбоогүйгээр өөрийн хөрөнгийг нэмэгдүүлж, өр төлбөрийг бууруулах хэлбэрээр гарах эдийн засгийн үр өгөөжийн өсөлт юм.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг хамаарна.

Даатгалын бус орлого, олзод түрээсийн орлого, үйл ажиллагааны бусад орлого, үйл ажиллагааны бус бусад олз, гарз багтана.

- Орлогыг дараах нөхцөл бүрдсэнээр хүлээн зөвшөөрнө.
- Орлогын дүнг бодитой тооцон гаргах боломжтой,
- Ажил гүйлгээний эцсийн өгөөжийг хүртэх магадлалтай байх

Орлогыг хүлээн авсан мөнгө эсвэл үүссэн авлагын бодит үнэ цэнээр үнэлнэ.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг багтдаг.

Даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид

төлөх төлбөрийг Даатгалын хураамжийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгагчтай давхар даатгалын гэрээ байгуулсны төлөө давхар даатгагчаас төлөх шимтгэлийг Давхар даатгалын шимтгэлийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг. Давхар даатгалын гэрээний дагуу давхар даатгагчаас авсан буюу авахаар тохиролцсон даатгалын нөхөн төлбөрийг Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Даатгалын зүйлд даатгалын эрсдэл тохиолдож даатгагчаас нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид төлсөн бөгөөд тухайн нөхөн төлбөрийн зарим хэсгийг эсвэл бүхэлд нь буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн хэмжээг Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Нөөц сангийн хөрөнгө, дүрмийн сангийн хөрөнгө болон тайлант үед хийх төлбөрийн хэмжээнээс давсан сул чөлөөтэй хөрөнгийг арвижуулах зорилгоор байршуулснаар олсон орлого, олзыг Хөрөнгө оруулалтын орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

3.12 Даатгалын зардал

Давхар даатгалын хураамж нь давхар даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгагч өөрийн даатгалын эрсдэлийг давхар даатгагчид шилжүүлсний төлөө төлөх төлбөр байна.

Даатгалын хураамжийн буцаалт нь даатгалын гэрээ цуцлагдахад гэрээний үлдэх хугацаанд ногдох хураамжаас гэрээнд заасны дагуу даатгуулагчид өгөх даатгалын хураамж байна.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт нь ОТХНөөцийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. ОТХНөөцийг нэмж байгуулах үед зардал, бууруулж байгуулах үед орлого утгатай байна.

94

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт нь Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн зардал гэж даатгалын зүйлд даатгалын гэрээнд заасан эрсдэл тохиолдож даатгагчаас хохирлыг барагдуулахаар олгож буй төлбөр байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНСанг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. УБМХНС болон МБТХНСанг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНСангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Даатгалын нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох УБМХНС болон МБТХНСанг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБХНСанг байгуулахад зориулсан зардлын данс байна.

Даатгалын гэрээний зардал гэж даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан зардал байна.

3.13 Нэгж хувьцаанд ноогдох ашиг

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

4. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Бэлэн мөнгө	4,505	3,519
Банкан дахь харилцах данс	1,855,965	900,618
Банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1,221,833	-
Нийт	3,082,303	904,137

5. Даатгалын авлага

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Даатгалын хураамжийн авлага	4,207,657	5,308,773
Буруутай этгээдээс авах авлага	215,791	494,020
Давхар даатгалаас авах авлага	393,531	450,625
Нийт	4,816,979	6,253,418

Эдгээр авлагын насжилтын шинжилгээг дор харуулав:

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Хэвийн /30 хүртэл хоног/	4,734,520	5,290,551
Хугацаа хэтэрсэн /31-60 хоног/	43,420	109,348
Хэвийн бус /61-90 хоног/	7,090	184,484
Эргэлзээтэй /91-120 хоног/	4,825	127,577
Муу /121-ээс дээш хоног/	27,124	541,458
Нийт	4,816,979	6,253,418

95

“Мандал даатгал” ХК нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогодоо эргэлзээтэй авлагыг найдваргүй нь тодорхой болсон үед авлагын данснаас шууд хасах бодлого баримталдаг ба тайлант хугацаанд 575 мянган төгрөгийн авлагыг данснаас хассан байна.

6. Бусад санхүүгийн хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Бусад байгууллагаас авах авлага	294,720	618,472
Холбоотой талаас авах авлага	9,245	-
Нийт	303,965	618,472

7. Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад татварын авлага	46,171	2,367
ААНОАТ-ын авлага	-	51,964
Бараа материал	23,543	23,018
Урьдчилж төлсөн зардал	1,163,443	790,345
Нийт	1,233,157	867,694

* Урьдчилж төлсөн зардал дансанд офиссын түрээсийн хугацаанд хувиарлагдах засварын зардал, харилцагчийн халамжтай холбоотой зардлууд багтаж байна.

8. Хөрөнгө оруулалт

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө оруулалт	15,859,210	17,462,825
Үнэт цаасаар оруулсан хөрөнгө оруулалт	3,978,081	10,175,539
Нийт	19,837,291	27,638,364

Үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт нь компанийн бондууд болон хувьцаа байна.

9. Даатгалын хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж	2,857,095	3,124,174
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг - УБМХНС*	225,454	21,724
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг - МБТХНС**	322,767	111,365
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал - Даатгалын зуучлагч	20,800	503,029
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал - Даатгалын төлөөлөгч	462,724	96,922
Нийт	3,888,840	3,857,214

*УБМХНС - Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөцийн сан

**МБТХНС - Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөцийн сан

10. Үндсэн хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	Машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, бусад хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Нийт дүн
Өртөг					
2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	154,437	168,392	268,211	45,153	636,193
Нэмэгдсэн	78,585	65,272	66,702	11,674	222,233
Хасагдсан	(125,304)	(42,830)	(4,548)	(6,574)	(179,256)
2019 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	107,718	190,834	330,365	50,253	679,170
Нэмэгдсэн	23,284	80,981	81,642	88,149	274,056
Хасагдсан	(70)	(523)	(1,609)	-	(2,202)
2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	130,932	271,292	410,398	138,402	951,024
Хуримтлагдсан элэгдэл					
2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	73,365	63,856	203,624	6,392	347,237
Байгуулсан элэгдэл	15,877	16,034	43,835	4,464	80,210
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл	(74,596)	(19,336)	(3,294)	(3,018)	(100,244)
2019 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	14,646	60,554	244,165	7,838	327,203
Байгуулсан элэгдэл	11,200	20,617	49,844	6,948	88,609
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл	(45)	(326)	(1,609)	-	(1,980)
2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	25,801	80,845	292,400	14,786	413,832
Үлдэгдэл өртөг					
Эхний үлдэгдэл	93,072	130,280	86,200	42,415	351,967
Эцсийн үлдэгдэл	105,131	190,447	117,998	123,616	537,192

Зээлийн барьцаанд тавьсан хөрөнгө байхгүй байна. 2019 онд 274,056 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан байна.

Элэгдлийн зардлыг Орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн Ерөнхий ба удирдлагын зардалд тусгадаг.

11. Биет бус хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	Компьютерийн програм хангамж	Нийт
Өртөг		
2019 оны 1 дүгээр сарын 1-ээрх	192,250	192,250
Нэмэгдсэн	67,367	67,367
Хасагдсан	-	-
2019.12.31	259,617	259,617
Хуримтлагдсан хорогдуулга		
2019 оны 1 дүгээр сарын 1-ээрх	159,103	159,103
Байгуулсан хорогдуулга	30,995	30,995
Данснаас хасагдсан	-	-
2019.12.31	190,098	190,098
Үлдэгдэл өртөг		
Эхний үлдэгдэл	33,147	33,147
Эцсийн үлдэгдэл	69,519	69,519

Хорогдуулгын зардлыг Ерөнхий ба удирдлагын зардалд тусгадаг.

12. Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Бодит үнэ цэнэ		
Эхний үлдэгдэл	236,640	-
Эцсийн үлдэгдэл	236,640	-

Хөрөнгө оруулалтын зориулалтаар худалдаж авсан Хан-уул дүүрэгт байршилтай орон сууцыг тайлант онд борлуулсан байна.

13. Даатгалын өглөг

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг	6,104	30,798
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	106,194	36,118
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	953,076	1,783,601
Нийт	1,065,374	1,850,517

14. Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Цалингийн өглөг	215,388	115,703
Бусад өглөг	178,861	469,462
НДШ-ийн өглөг	8,514	17
Урьдчилж орсон орлого	242,851	152,903
Нийт	645,614	738,085

15. Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	5,930,927	5,555,818
Хөрөнгийн даатгал	1,591,912	1,593,673
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	2,455,450	3,289,162
Ачааны даатгал	4,580	7,156
Барилга угсралтын даатгал	254,436	17,846
Мал амьтдын даатгал	-	1,025
Агаарын хөлгийн даатгал	261,402	366,794
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	82,173	28,125
Хариуцлагын даатгал	1,866,107	1,218,809
Санхүүгийн даатгал	178,601	189,704
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,659	3,583
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	265,510	327,762
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	220,596	234,589
Нийт	13,115,353	12,834,046

Актуарчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийг дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд:

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц санг 2019 оны 12 дугаар 31-ний өдрийн байдлаар бүх хүчинтэй даатгалын гэрээний хураамжийн орлого, эхлэх дуусах огноо, буцаалтын мэдээг ашиглан хувь тэнцүүлэх замаар тооцоолсон. Хүчинтэй даатгалын гэрээнд үндэслэн тооцоолол хийхэд нийт 12,834,046 мянган төгрөгийн нөөц сан байгуулсан байна.

16. Нөхөн төлбөрийн нөөц сан

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	740,952	2,325,582
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	720,484	819,291
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	665,671	192,950
Тусгай нөөц сан	1,256,290	1,256,290
Нийт	3,383,397	4,594,113

Актуарчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд Нөхөн төлбөрийн нөөц санг дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд:

Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг 44,211 мөр Raw data-аас нөхөн төлбөрийн сүүлийн 20 улирлын өгөгдлийг ашиглан даатгалын тохиолдол болсон огноо болон материал бүрдүүлсэн огноогоор боловсруулалт хийж Chain-Ledder арга ашиглан даатгалын хэлбэр тус бүрийн хувьд тооцооллоо. Даатгагчийн байгуулсан нөөцийн хэмжээ аудитын байгууллагын актуарчийн байгуулахаар тооцсон нөөцийн хэмжээнээс зарим хэлбэрийн хувьд дутуу, зарим хэлбэрийн хувьд илүү тооцоологдсон боловч нийт дүнгээр нөөцийн санг хангалттай байгуулсан байх тул хангалттай хүрэлцээтэй гэж үзлээ.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санг тооцохдоо тайлангийн хугацаанд төлөгдөөгүй үлдсэн нэхэмжлэлийн хариуцлагын дүнгээр байгууллаа. Өгөгдлийг тус компанийн Heaven Pro программын холбогдох тайлан болон даатгалын менежерүүдийн бүртгэлийн мэдээллийг ашиглан тооцоолсон болно. Нийт 819,291 мянган төгрөгийн нөөц байгуулагдсан байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг даатгагчийн хүчин төгөлдөр даатгалын гэрээнүүдийн хувьд өмнөх тайлант хугацааны эцэс дэх учирч болох хохирол болон үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцөөс давсан тохиолдолд тухайн нэмэгдэл хариуцлагын хэмжээгээр тооцооллоо. Үйл ажиллагааны зардлыг тус журмын 2.5.2-т заасны дагуу ОТХ-д харьцуулсан хувийн жинг ашиглан задалж хэлбэр тус бүрийн хувьд тооцоолсон. Нийт 192,950 мянган төгрөгийн нөөц байгуулагдсан байна.

17. Эздийн өмч

17.1 Хувьцаат капитал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Хувьцааны дүн /мянган төгрөгөөр/	6,243,016	6,243,016
Нэмж төлөгдсөн капитал	4,441,896	4,441,896
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	20,490	(71,096)
Хуримтлагдсан ашиг	4,869,149	10,115,434
Нийт өөрийн хөрөнгийн дүн	15,574,551	20,729,249

Компани нь тогтмол орлогын эрхгүй энгийн хувьцааны нэг л ангилалтай.

18. Даатгалын үйл ажиллагааны орлого, зардал

Гэгэгийн олол, Энчилгээний зардал, даатгал	2019													
	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	Даатгалын хураамжийн цэвэр зардал	Даатгалын хураамжийн буцалт	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Орлогод тооцогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшуулсан дахтар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн даатгалд ногдох хэсгийн өөрчлөлт	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн дахтар даатгалд ногдох хэсгийн өөрчлөлт	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардал тооцсон нөхөн төлбөр	Даатгалын гэрээний зардал
Хөрөнгийн даатгал	8,165,410	424,643	87,671	7,653,096	(375,109)	(199,631)	7,828,574	2,275,176	2,069,863	76,709	60,390	-	2,206,952	315,066
Автозөврийн хэрэгслийн даатгал	3,711,482	21,218	1,317,936	2,372,328	1,761	60,787	2,431,354	273,376	180,021	247,892	7,175	-	435,088	403,265
Ачааны даатгал	6,095,129	516,707	1,192,101	4,386,321	833,712	796,510	4,349,119	1,929,851	1,632,900	64,498	7,917	(121,333)	1,573,982	404,815
Барилга усралтын даатгал	347,929	266,927	7,691	73,311	2,575	(319)	70,417	9,505	9,505	35,030	2,804	(1,519)	45,820	3,735
Мал амьтдын даатгал	6,377,268	15,452	6,287,764	74,052	(236,590)	(240,082)	70,560	99,628	1,991	1,585,168	124,160	(328,252)	1,383,067	268
Агаарын холигын даатгал	22,000	-	-	22,000	1,025	-	20,975	-	-	1,107	-	-	1,107	-
Автозөврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,085,192	188,387	806,950	89,855	105,392	87,464	71,927	-	-	(1,296)	-	-	(1,296)	-
Хариуцлагын даатгал	48,303	37,352	-	10,951	(54,047)	-	64,988	-	-	(1,888)	-	-	(1,888)	-
Санхүүгийн даатгал	1,234,057	463,460	177,628	592,969	(647,298)	(321,889)	918,378	580,784	195,240	(305,678)	204,389	-	93,931	26,838
Зээлийн даатгал	284,555	-	167,918	116,637	11,103	18,254	123,788	-	-	7,110	-	-	7,110	-
Төмөр замын болон усны замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,764	-	-	3,764	-	-	3,764	-	-	(14,444)	6,291	-	(8,153)	-
Агаарын холигийг амьдрах, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	60,302	-	12,575	37,727	(76)	(19)	37,784	-	-	(1,636)	-	-	(1,636)	-
Агаарын холигийг амьдрах, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1,011,722	221,687	784,180	5,855	62,252	66,004	9,607	-	-	(1,309)	-	-	(1,309)	-
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	490,099	551,123	(22)	434,988	13,993	-	421,005	274,617	274,317	2,175	2,026	(21,618)	256,900	23,920
2019 оны нийт дүн	28,927,212	2,210,956	10,842,392	15,873,864	(281,307)	267,079	16,422,250	5,422,637	4,383,827	1,683,438	415,132	(472,722)	5,989,675	1,177,917

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2018 оны 6/1739 тоот, 2020 оны 6/608 тоот албан бичгээр ирүүлсэн "Сангийн сайд, Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын 2015 оны 306/307 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын 6.2.В (Cut Through Clause) буюу давхар даатгагч даатгалын нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид шууд олгохоор зааж даатгалын компанийн нөхөн төлбөрийн үүргээс бүрэн чөлөөлж, түүний үүргийг давхар даатгагч өөртөө шилжүүлэн авсан бол даатгалын хураамжийн зардлыг зардлаар хүлээн зөвшөөрч, орлого үр дүнгийн тайланд тусгахгүй гэх заалтыг даатгагч даатгалын нөхөн төлбөр олгохтой холбоотой бүхий л үүргээс чөлөөлөгдсөн нөхцөлийг ойлгоно. Иймд даатгагч даатгуулагчид даатгалын нөхөн төлбөр олгохтой холбоотой тодорхой үүргийг давхар даатгалын гэрээгээр хүлээсэн нөхцөлд дээрх заалт хамаарахгүй болно" гэсний дагуу даатгалын гэрээний орлого болон давхар даатгалын зардлыг бүртгэсэн байна.

18. Даатгалын үйл ажиллагааны орлого, зардал (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	2018													
	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	Орлогд тооцогүй хураамжийн өөрчлөлт	Хойшуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогд тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	Нөхөн төлбөрийн өөрийн сангийн өөрчлөлт	Нөхөн төлбөрийн өөрийн давхар даатгалчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	Учирч болзошгүй хохирлын нөхцөл саалийн өөрчлөлт	Зардал тооцсон нөхөн төлбөр	Даатгалын гэрээний зардал
Гэнэтийн осол, Эмнэлгээний зардалын даатгал	8,593,829	289,173	490,485	7,814,170	3,438,623	(144,543)	4,231,005	1,387,903	1,017,639	205,127	(8,465)	-	1,214,300	327,176
Хөрөнгийн даатгал	4,124,849	524,325	1,486,856	2,113,568	(215,883)	(273,727)	2,055,724	175,074	85,366	20,417	(43,789)	(986,520)	(834,535)	387,124
Автозаврийн хэрэгслийн даатгал	4,670,190	573,181	(52,159)	4,149,167	459,247	(169,285)	3,620,635	1,961,435	1,639,866	122,934	23,799	116,283	1,903,003	346,108
Ачааны даатгал	112,188	888	16,450	94,850	(24,264)	(2,731)	116,382	33,425	8,826	106,149	(23,075)	1,519	93,419	721
Барилга усралтын даатгал	5,842,060	613	5,834,530	6,917	(336,209)	(327,827)	15,500	-	-	143,206	(106,299)	471,079	507,985	5,681
Агаарын хөлийн даатгал	610,158	-	564,568	45,591	261,402	242,039	26,227	-	-	1,296	-	-	1,296	-
Автозаврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	121,515	665	-	120,850	46,014	(3,237)	71,599	-	-	1,165	418	(6,006)	(4,423)	112,543
Харилцааны даатгал	2,231,006	44,237	732,069	1,454,700	46,936	(239,459)	1,168,304	161,039	32,102	(178,489)	297,903	-	151,517	120,178
Санхүүгийн даатгал	269,269	-	140,729	127,539	3,665	(9,823)	114,031	100,704	83,738	46,457	277	-	130,472	26,827
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17)	-	(36,259)	(36,276)	-
Итгэлцлийн даатгал	-	-	-	-	(410)	-	410	-	-	-	-	-	-	-
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	51,371	-	12,843	38,528	3,659	915	35,784	-	-	1,636	-	-	1,636	-
Төмөр замын асуул усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, ашиглах, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,272
Агаарын хөлийг өмчлөх, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	616,469	-	601,751	14,719	265,510	259,287	8,496	-	-	1,309	-	-	1,309	6,146
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	544,595	96,900	(21,132)	468,828	(199,235)	(100,471)	567,593	504,514	418,403	(46,314)	25,647	(102,238)	295,498	-
2018 оны нийт дүн	27,786,499	1,529,982	9,807,090	16,449,427	3,749,075	(788,662)	11,831,690	4,324,094	3,286,060	424,881	166,407	47,858	3,925,206	1,315,776

19. Даатгалын гэрээний зардал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Даатгалын зуучлагчийн шимтгэл	1,254,476	1,104,091
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	61,300	73,826
Нийт	1,315,776	1,177,917

20. Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Факультатив давхар даатгал	247,482	82,585
Гэрээт давхар даатгал	191,290	-
Нийт	438,772	82,585

21. Хөрөнгө оруулалтын орлого

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Хөрөнгө оруулалтын орлого		
Банкинд байршуулсан хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификатын орлого	1,623,255	2,413,045
ББСБ-д байршуулсан итгэлцлийн хөрөнгө	89,232	262,274
Үнэт цаасны хүүний орлого болон бусад	535,789	1,058,965
Нийт	2,248,376	3,734,284

22. Ерөнхий ба удирдлагын зардал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Ажиллагчдын цалингийн зардал	2,439,496	2,829,859
Аж ахуйн нэгжээс төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	294,804	303,906
Автомашины зардал	46,420	52,376
Ашиглалтын зардал	3,915	14,191
Бичиг хэрэг, хангамжийн зардал	69,079	120,223
Даатгалын зардал	3,833	3,784
Албан татвар, төлбөр хураамжийн зардал	795	5,000

Засвар, үйлчилгээний зардал	19,977	79,638
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	341,008	1,138,263
Сургалтын зардал	15,078	61,302
Томилолтын зардал	15,785	67,301
Түрээсийн зардал	188,099	375,536
Уулзалт, арга хэмжээний зардал	249,368	289,419
Шуудан холбооны зардал	157,910	151,029
Элэгдлийн зардал	141,388	119,605
Нийт	3,986,955	5,611,432

23. Борлуулалт маркетингийн зардал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Бизнес уулзалтын зардал	20,881	23,574
Борлуулалтын үеийн идэвхижүүлэлт	65,119	84,919
Маркетинг, сурталчилгааны зардал	396,536	493,591
Харилцагчийн халамжийн зардал	125,564	412,172
Нийт	608,100	1,014,256

24. Бусад зардал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Найдваргүй авлагын зардал	544,702	575
Алданги, торгууль	6,151	1,029
Хандив	4,274	1,500
Нийт	555,127	3,104

Тайлант онд Компанийн Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар 575 мянган төгрөгийн (2018 онд: 544,702 мянган төгрөг) авлагыг найдваргүйд тооцож, бусад зардлаар бүртгэсэн.

25. Орлогын татварын зардал

мянган төгрөгөөр	2018	2019
Тайлант жилийн татвар	505,364	665,047
Нийт	505,364	665,047

Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээний нэгтгэл нь дараах байдалтай байна:

мянган төгрөгөөр	2018	Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээ (%)	2019	Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээ (%)
Татварын өмнөх ашиг (СТОУС-ын дагуу)	4,373,621		6,535,635	
10%-аар татварын хувь хэмжээг тооцсон татвар (2018: 10%)	437,362	10%	653,563	10%
Татвар тооцохгүй хэсэг, цэвэр	(136,016)	-3%	(372,772)	-6%
Хойшлогдсон татварын хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрөөгүй түр зөрүү	(2,961)	0%	(1,702)	0%
Тусгайлсан хувь хэмжээгээр тооцсон татвар (2018: 10%)	206,979	5%	385,958	6%
Орлогын татварын зардал	505,364	12%	665,047	10%

26. Балансын дараах үйл явдал

Мандал даатгал ХК нь 2019 оны цэвэр ашгаас нэгж хувьцаанд 4 төгрөг буюу нийт 2,497,206 мянган төгрөгийн ногдол ашиг хуваарилахаар шийдвэрлэсэн байна.

27. Мэргэжлийн шийдэл бүхий нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол ба үнэлэмж

Тооцоолол болон үнэлэмжийг байнга хийдэг бөгөөд тухайн нөхцөл байдалд тохиромжтой гэж үзсэн ирээдүйн үйл явдлын таамаглал, түүхэн туршлага, бусад хүчин зүйлст үндэслэдэг.

27.1 Мэргэжлийн шийдэл шаардагдах бүртгэлийн тооцоолол

Компани нь ирээдүйн талаарх тооцоолол, таамаглалыг хийдэг.

Нөөц сангийн тооцоолол

“Мандал Даатгал” ХК нь нөөц сан, хохирол нөхөлтийн харьцааг тодорхойлж, учирч болзошгүй эрсдэлээс зайлсхийх зорилгоор СЗХ-ноос зөвшөөрөгдсөн даатгалын нөөц сан байгуулах ангилал болон аргачлалыг ашиглан даатгалын нөөц сангийн хэмжээг тооцдог. Даатгалын нөхөн төлбөрийн нөөц санг Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан (УБНХНС), Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС), Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц (УБНХНС) гэж ангилна.

Аудитын явцад нөөц сангийн тооцооллыг хөндлөнгийн шинжээч-актуарч давтан тооцоолж, шалгасан.

28. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Компани нь санхүүгийн хэрэгслүүдийг ашиглах явцад зарим эрсдэлүүдтэй тулгарч байна. Үүнд зах зээлийн эрсдэл, зээлийн эрсдэл, хөрвөх чадварын эрсдэл зэрэг байна.

Компани нь арилжааны зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг мөн опцион худалдаалдаггүй байна.

29. Капиталын эрсдэлийн удирдлага

Компани нь цаашид тасралтгүй ажиллах боломжийг хангахын тулд өөрийн хөрөнгөө удирддаг.

Компанийн капиталын бүтэц нь гаргасан капитал, нөөц, хуримтлагдсан ашгийг багтаасан эздийн өмчөөс бүрдэнэ.

30. Үүрэг

30.1 Капиталаас хүлээх үүрэг

Компани нь 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар ямар нэгэн томоохон шүүхийн нэхэмжлэл, маргаангүй байна. Тийм учир компани нь холбоотой талтай холбоотой ирээдүйн капиталын зарцуулалтаас хүлээх үүрэг байхгүй

31. Холбоотой тал

Доор тайлбарласанчлан Компанийн холбоотой талуудад толгой компани, хамтын хяналт, удирдлагатай аж ахуйн нэгжүүд орно.

31.2 Хяналтын харилцаа

Компанийн 40.85%-ийг “Голомт Файнаншил Групп” ХХК, 36.51%-ийг “Юу Эм Си Капитал” ХХК, 22.64%-ийг олон нийт эзэмшиж, хянаж байна.

“Голомт Файнэншил Групп” ХХК нь 2014 онд үүсгэн байгуулагдсан, санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлдэг хөрөнгө оруулалтын компани юм. Ноён Д. Баясгалан нь тус группийн ихэнх хувийг эзэмшдэг бөгөөд “Мандал даатгал” ХК-д хамгийн дээд хяналт тавигч хувь хүн юм.

31.3 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

Тайлант хугацаанд Компани нь дараах ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн байна.

Холбоотой талуудын нэр, мянган төгрөгөөр	Ажил гүйлгээний төрөл	2018	2019
Юу Эм Си Капитал ХХК	Хувьцаа борлуулсан	1,515,741	-
Юу Эм Си Капитал ХХК	Ногдол ашиг олгов.	-	204,138
Голомт файнэншил групп ХХК	Даатгал борлуулав	-	6,899
Голомт файнэншил групп ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	-	300
Голомт файнэншил групп ХХК	Ногдол ашиг олгов.	-	229,500
Голомт банк ХХК	Зуучлан борлуулалтын дүн	6,434,128	4,478,921
Голомт банк ХХК	Зуучлагчийн шимтгэлийн дүн	873,156	749,126
Голомт банк ХХК	Даатгал борлуулав	-	595,346
Голомт банк ХХК	Даатгалын хураамжийн буцаалт хийв	-	17,867
Голомт банк ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	-	71,398
Голомт банк ХХК	Кастодианы үйлчилгээ авав	-	16,000

Мандал лайф ХХК	Тэтгэврийн сан - авлага	-	20,605
Мандал лайф ХХК	Тэтгэврийн сан - өглөг	-	7,766
Нийт		8,823,025	6,397,866

31.3 Төлбөрийн чадвар

Компанийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төлбөрийн чадварын харьцаа 157.63% (2018: 150.62%) байгаа нь Ердийн даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-д заасан “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино” гэсний дагуу зохистой байна.

Үзүүлэлт	Дүн	Тооцох хувь	Тооцсон дүн
1	2	3	4
1. Зайлшгүй байх хөрөнгө /1=max(1.1, 1.2, 1.3)/			5,320,808,860.64
1.1 Даатгалын хураамжид үндэслэх /Тухайн тайлант хугацааны нийт орлогод тооцсон хураамж (1.1.1 (4)+1.1.2(4))			5,320,808,860.64
1.1.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж		40%	4,072,717,893.33
1.1.2 Бусад хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж		20%	1,248,090,967.31
1.2 Даатгалын нэхэмжлэлд үндэслэх /Сүүлийн 3 жилийн дунджид үндэслэн/ (1.2.1 (4)+1.2.2(4))			2,093,099,208.01
1.2.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн нэхэмжилсэн хохирлын дундаж дүн		50%	1,680,986,410.58
1.2.2 Бусад хэлбэрийн нэхэмжилсэн дүрмийн сангийн доод хэмжээ		20%	412,112,797.43
1.3 Хорооноос тогтоосон дүрмийн сангийн доод хэмжээ			5,000,000,000.00
2. Нийт хөрөнгө			37,488,747,958.97
3. Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгө			4,422,165,768.77
4. Зөвшөөрөгдөх хөрөнгө /4=(2)-(3)			33,066,582,190.20
5. Өр төлбөр / 5=Нийт өр төлбөр-ОТХН*10%/			15,788,511,536.02
6. Төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа 6=4/(1+5) ≥100%			156.64%

Мандал Даатгал ХК

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот 14241, Сүхбаатар дүүрэг, Чингисийн өргөн чөлөө - 24, Паркплэйс Оффис, 1, 3 давхар
Шуудангийн хаяг: Ш/х-2772/2292, Улаанбаатар 15160

Утас: (976) 7577 3000

Мэдээлэл, лавлагааны төв: (976) 7575 2000

И-мэйл: info@mandal.mn

Вэб хуудас: www.mandal.mn

 facebook.com/mandaldaatgal

 twitter.com/MandalDaatgal